

NOVÝ ORIENT

ABSTRAKTY

ODBORNÝ
ČTVRTLETNÍK
ORIENTÁLNÍHO
ÚSTAVU AV ČR
ROČNÍK 70/2015

Mešita v „zadním dvoře“

MARTIN KLAPETEK

Článek se zabývá typologií muslimských modliteben v současném Německu. Text se zaměřuje na úpravy různých původně profánních prostor na provizorní mešity. Na základě interdisciplinárního přístupu jsou mešity představeny především jako nedílná součást hraniční linie městského prostoru. Dále se věnuje pozornost základním možnostem umístění modliteben, jako jsou obytná zástavba v centru města nebo průmyslová zóna na periferii. Mezi důležité prostředky bezkonfliktní komunikace náboženského společenství se svým okolím lze podle autora zařadit různé funkce spojené s užíváním veřejného vnitřního dvora a vnější výzdobu vstupu do budovy.

Vnitropolitický vývoj Baššárovy Sýrie v letech 2000–2010

EDUARD GOMBÁR

Po smrti svého otce se v červnu 2000 moci v Sýrii chopil Baššár al-Asad. Počátky jeho vlády byly spojeny s nadějami v reformy v rámci „damašského jara“. Po odsunu „staré gardy“ z politického života zaujala pozice v mocenských strukturách „nová garda“ z mladší generace, jež reformní proces zastavila. Někteří příslušníci nové elity navíc nerespektovali hospodářská privilegia tradičních obchodních kruhů a pokoušeli se proniknout do jejich sféry podnikání. Tento vývoj vyvolal opoziční nálady nejen mezi intelektuály, ale i mezi širší střední třídou podporovanou sunnitskými učenými. Kurdské opoziční hnutí, jež kulminovalo v lednu 2011, otevřelo cestu k syrské krizi a občanské válce.

Kát v Jemene – význam a ohrožení pre spoločnosť

VERONIKA KRAMÁREKOVÁ

Článek podává základní informace o káte v Jemene, o jeho významu pro jemenskou společnost i o problémech, které nadměrná konzumace a pestování této rostliny způsobuje. Text osvětluje, ako v 70. letech nastalo rozšíření kátu napříč všemi vrstvami a akú úlohu zohráva kát v ekonomice štátu. Na základe terénneho výskumu je predstavené žuvanie kátu ako spoločenský rituál, ktorý posilňuje vzťahy vnútri komunity a zároveň slúži na sprostredkovanie informácií i výmenu názorov. Nie sú opomenuté ani dnes intenzívne diskutované negatívne dopady, či už v oblasti ekológie alebo zdravia. Článok by zároveň rád prispel k upriamaniu pozornosti na fenomén žuvania kátu a podnietil tak vznik nových štúdií o tejto problematike nielen v Jemene, ale i v ďalších krajinách, kde sa kát užíva.

Strategie Čínské lidové republiky při jejím angažování v Africe

FILIP STRYCH

Tato studie shrnuje základní typologie čínských strategií na africkém kontinentu, přičemž poskytuje i jejich kritickou analýzu. K porozumění postupu Číny v Africe je nutné popsat a objasnit i čínskou soft power, která má určitá svá specifika. Dále jsou v textu zkoumány klady, zápory a rizika těchto strategií s využitím známých teorií a jejich vzájemného srovnání. Výsledná práce zohledňuje komplikovanou čínskou zahraniční politiku, přičemž se ale zaměřuje na africký kontinent a jeho vnímání ze strany Číny, které je značně zkreslené.

Panafricanismus a ideologické kořeny Organizace africké jednoty

KATEŘINA RUDINCOVÁ

Článek se zabývá ideologickými směry, které vedly k ustanovení Organizace africké jednoty. Zvláštní důraz je kladen na vývoj ideologie panafricanismu a vliv Kwame Nkrumaha na panafrické hnutí. Analyzovaná je rovněž reálná politika v kontrastu k panafrické ideologii a role OAJ v oblasti řešení konfliktů. Autorka se soustředí na transformační proces AOJ a vytvoření Africké unie a také na její posun od zásady nevmešování k politice nelhostejnosti.

Uvedení do tibetského lékařství I. Historický nástin a spis Gjüži

ANNA SEHNALOVÁ

Článek předkládá stručný přehled historického vývoje tibetské lékařské tradice od nejstarších zachytitelných dokladů do současné doby. Postupuje od raných archeologických nálezů, přes tunchuangské dokumenty a rozkvět za doby tibetských králů a tzv. druhého šíření buddhismu v Tibetu. Věnuje se vzniku lékařských linií a původu spisu Gjüži a bönistickému spisu Bumži. Popisuje následný rozvoj lékařství v Tibetu, vznik různých škol a sílící buddhizaci lékařských nauk a jejich spjatost s vládnoucími elitami. Na závěr se věnuje snahám o standardizaci lékařství v období pátého dalajlamy a jejich dopadu do současnosti.

Parlament na taliři. Kritika politiky v mongolském umění

ĽUDMILA MIŠKAŇOVÁ

Článek popisuje vývoj politického umění v Mongolsku od doby, kdy přestalo být nástrojem politiky určeným k propagaci. Zlomem je demokratická revoluce, která přináší umělcům možnost svobodně se vyjádřit, ale současně i závažné problémy spojené s modernizací, globalizací a dalšími procesy probíhajícími v současném světě. Jednou z reakcí na tyto problémy je rozvoj angažovaného politického umění, které kritizuje politiku, korupci, destrukci přírody, vzdalování se tradicím a sociální problémy a upozorňuje občany, že je nevyhnutné si těchto záležitostí všimnout a aktivně se zapojit do snahy o jejich zlepšení. Zdá se, že umění takového charakteru je ještě stále ve svých počátcích, již teď však lze identifikovat několik významných postav, mezi které patří Jo. Dalch-Očir, S. Mašbat, E. Najdandordž, U. Narbajasgalan a další umělci.

Na okraj 65. výročí diplomatických styků s ČLR

IVANA BAKEŠOVÁ

Článek osvětluje nedávné výročí československo-čínských diplomatických styků z méně známých úhlů pohledu: zaměřuje se na politický význam založení pobočky zpravodajské agentury Nová Čína v Praze, objasňuje důležitost příjezdu čínských delegátů a konání náhradního Mírového sjezdu v Praze – což jsou skutečnosti dokládající nadstandardní vztahy mezi vládou československou a komunistickou stranou Číny v době, kdy ještě ani neexistovala ČLR. Složitost situace je dokládána i neutěšenými podmínkami československých vojáků v Charbinu.

